

Nr 3 2021

»Overgangsllys på Abelvær», foto og redigering: Niklas Angelus

- s. 2 Hilsen fra leder
- s. 4 Referat fra Næringspolitisk Forum 2021
- s. 10 Valgkomiteens innstilling til verv i NTTF 2021
- s. 11 Styrets årsberetning 2021
- s. 12 Referat fra NTTFs generalforsamling
- s. 14 Referat fra NTTFs digitale møte om representantskapssakene
- s. 16 Halvårsregnskap 2021 NTTF , budsjett 2022
- s. 17 Årsberetning 2021 kursnemda
- s. 18 Mer er ikke alltid bedre
- s. 19 Henvendelse av NAV Namsos til NTTF
- s. 21 Referat fra NTFs Representantskapsmøte 2021

Kjære medlemmer,

Takk for sist til dere som var på lokalforeningens årsmøtekurs. En herlig stund med to foredragsholdere i verdensklasse, i herlige omgivelser, flotte kulturelle innslag på kvelden og ikke minst: fantastisk trivelig å treffe alle hyggelige kolleger igjen. Glimrende levert av kursnemden!

Nødvendig og kosmetisk tannbehandling. Tenk om overskriften i en avis en dag er 'Tannlege fornøyd med sin botox-behandling, men overså dessverre alvorlig tungekraft'. Dette er for å sette den aktuelle debatten om kosmetisk behandling litt på spissen, men vi må huske på at vi er helsearbeidere.

Fremtidens tannhelsetjeneste: det er sagt mye de seneste månedene i løpet av valgkampen før stortingsvalget. Tannlegeforeningen har jo alltid hatt standpunktet at offentlig finansiering skal gå til dem som trenger det mest. I senere tid har det vært mer og mer fokus på TOO-ordningen og mange pasienter som skulle hatt hjelp innenfor den ordningen men ikke får det grunnet kapasitetsproblemer. En mulig hjelp er tannbehandler-team som utfører tannbehandling på sin klinikk etter å ha gått på kvalifiserende kurs i regi av TkMidt. Men hva gjør man med pasienter som man med god grunn henviser til TOO for vurdering om dem faller innenfor ordningen, men som sier at dem gjerne vil prøve tannbehandling hos egen tannlege, og sen ikke møter opp til behandling? Hva gjør man med pasienter som bare kan behandles i narkose og har tilbud om tannbehandling i narkose innenfor TOO-ordningen, og sen ikke møter opp til tannbehandling i narkose? Tannlegeforeningen har nå i mange år påpekt viktigheten av en helhetlig gjennomgang av offentlig finansiering av tannhelsetjenesten. Mange pasienter får god hjelp av det diagnosebaserte Helfo-systemet, det er jo tross alt ikke pasientens feil at pasient er munntørr eller er utsatt for ulykke eller har mineralisasjonsforstyrrelser etc. men ordningen må utvides til å omfatte flere, blant annet TOO-pasienter og dem som ikke har råd å gå til tannlege.

For noen uker siden ble undertegnede oppringt av NAV Namsos som tillitsvalgt i tannlegeforeningen. Henvendelsen gjaldt en klage fra pasienter med dårlig betalingsevne som ble nektet akutt tannbehandling, henvendelsen er gjengitt i dette Speilet. Vi i NTTFs styre avholdt da et digitalt møte med NAV Namsos. Undertegnede svarte at man har plikt å hjelpe i en akutt situasjon, et menneske må hjelpe et annet menneske, dette gjelder særdeles for helsepersonell, som advokat Dag Kielland Nilsen sa på NTFs digitale fagdag i år. Samtidig er det NTFs Etske regler som gjelder for oss medlemmer i NTF, her er paragraf 6 relevant, som jo går på at pasienter kan bli nektet behandling. Manglende oppgjør av tidligere tannbehandling er gyldig grunn. Men akutt behandling er man forpliktet å yte!

Privat tannhelsetjeneste får ikke offentlige subsidier, og dersom ingen pasient gjør opp for seg, går det jo ikke an å ha en privat tannhelsetjeneste. Man går jo heller ikke til dagligvarebutikk og tar med seg mat og ber om faktura, som aldri blir betalt. Tannbehandling er nødvendig, og det er mat også, og begge må betales.

I samtalen med Nav gjorde NTTFs styre oppmerksom på TOO-ordningen. Enkelte ganger er det jo sånn, at dårlige tenner og manglende betalingsevne er del av en sammensatt problemstilling, slik at enkelte NAV-pasienter faller inn under TOO-ordningen. NAV Namsos hadde aldri hørt om TOO-ordningen og takket for informasjonen om ordningen. Nå har NAV Namsos gjort om på rutine som

overlater pasienten med mere ansvar og vurderer betalingsevne måned for måned. Hvor heldig dette er for pasienten vil tiden vise.

Diskusjonen om offentlig støtte til dem som trenger det mest er med andre ord like aktuell som alltid. Frelsesarmeen i Trondheim sendte en mail for noen uker siden der dem søker etter en ny tannlege i en delstilling for å hjelpe de pasienter som trenger det mest. Er det dette som blir løsningen? Undertegnede var på ADAs årsmøte i 2010, der noen amerikanske tannleger ble hedret for sin innsats innom et prosjekt som heter missions of mercy, der disse tannlegene behandlet folk uten betalingsevne på mobile tannlegekontor gratis. Skal Frelsesarmeen eller Kirkens bymisjon løse oppgaver som ikke er blitt løst enda?

Et annet prosjekt som NTTFs styre er involvert i, er tannhelsesekretæruddanning i regi av Nav. Det er god påmelding i Trondheims nærområde, men dabber av utover i distriktene. Grunn til dårlig respons til tannhelsesekretæruddanning i de ytre distriktene er muligens at det er tilbud om helsesekretæruddanning i eksempelvis Namsos.

En siste ting. Det er gjentatt mange ganger fra NTFs side at det må gjøres en helhetlig gjennomgang av tannhelsetjenesten. Men hvem skal egentlig gjøre dette? Helsedirektoratet? Politikerne? NTF? Undertegnede mener at NTF må være en premissleverandør i denne tematikken, vi kan ikke vente på at noen andre skal gjøre det.

God lesing av denne utgaven av Speilet, og God jul og Godt nytt år 2022 når den tiden kommer.

Niklas Angelus, leder i Nord Trøndelag TF

Referat fra Næringspolitisk Forum 2021

Torsdag 16. og fredag 17. september ble Næringspolitisk Forum holdt i form av en «fysisk» sammenkomst ved Hotel Christiania Teater i Oslo sentrum. Der møttes SNU (Sentralt Næringsutvalg) og en representant fra alle lokalforeningene for å diskutere aktuelle saker for privatpraktiserende tannleger. Større lokalforeninger har gjerne representanter som har dette som et eget verv. Det har ikke Nord-Trøndelag Tannlegeforening, men undertegnede er styremedlem og privatpraktiserende tannlege, og kunne således representerte NTTF. Dersom det er saker du ønsker at vi tar opp med SNU, ta gjerne kontakt med meg.

Møtet ble åpnet av leder i SNU, Ralf Husebø og president Camillia H. Steinum.

Presidenten takket for innsatsen etter en tøff og krevende tid.

Videre pratet hun om årets stortingsvalg og den nye rødgrønne regjeringen som står for tur. Hun gikk gjennom valgprogrammene til de ulike partiene på det som gjaldt tannhelsetjenesten.

Det er knyttet spenning til det som nå vil skje, men presidenten har ikke tro på noen tannhelsereform. Det hun ønsker seg, og det som blir Tannlegeforeningens innspill til den nye regjeringen, er en helhetlig gjennomgang av tannhelsetjenesten, hvor man jobber for utjevning av sosiale ulikheter. Hun ønsker prioriteringer som gir best mulig tannhelse for pengene.

Foreningen bruker mye tid på å lære stortingsrepresentantene om oppbyggingen av tannhelsetjenesten i Norge. Nå ser de frem mot åpning av Stortinget 12. oktober.

Av aktuelle saker nevnte presidenten:

- Kompetansesentrene
- Prosjekt på gruppe C. Prøveordning med behandling av eldre i institusjon.
- Nytt takstsystem for kjeveortopedi
- Mer arbeid på perio-regelverket
- Ny forskrift vedrørende spesialistutdanning.
- Policydokumenter på Fremtidens Tannhelsetjeneste og Kosmetisk behandling.

Viktige saker under pandemien har vært:

- Smittevern
- Økonomiske stønadsoverdninger
- Vaksine

Presidenten avsluttet med å gå gjennom noen erfaringer fra pandemien. Foreningen har jobbet kontinuerlig inn mot myndighetene og FHI. Mange har vært frustrerte på grunn av vaksineproblematikken. Dette beror på at det var kommunene selv som fikk ansvaret for vaksiner og hvilke grupper som skulle prioriteres. Det varierte fra kommune til kommune. I evalueringen vil slikt fremkomme og benyttes til å få bedre beredskap ved eventuelle nye situasjoner.

Kommunikasjonsrådgiver Tonje R. Camacho innledet så diskusjonen, som pågikk i to bolker over totalt 4 timer. Vi ble delt inn i grupper på 4-5, der hver gruppe hadde med seg en representant fra enten hovedstyret eller SNU. Etter gruppearbeidet la hver enkelt gruppe frem sine synspunkter, før styret i foreningen dannet et panel der de debatterte synspunktene som hadde kommet.

Første tema var «Gjør kloke valg», overbehandling og tannbehandling på tilbud.

Det var interessant å høre eksempler på utbredelsen av aggressiv annonsering, pristilbud, overprising og overbehandling. Slikt er man ikke vant til i vårt område, men det var fint å diskutere temaet. Tannlegeforeningen er jo heller ikke et kontrollorgan per se. Vi tror det er viktig at foreningen bidrar informasjonsspredning, da med kampanjer som medlemmene kan benytte. «Gjør kloke valg»-kampanjen som snart kommer, involverer både behandlere og pasienter, og er ment å bidra til trygge behandlingsvalg. Kampanjen er basert på den helsepedagogiske kampanjen Choosing Wisely (USA).

Andre tema ble innledet av foreningsadvokat Dag Kielland Nilsen. Han gikk gjennom organiseringen av tannlegepraksiser, utviklingen fra enkeltpraksiser til dagens kjeder. Han snakket om kjededannelse og ansettelse. Han fortalte om utfordrende ansettelsesforhold i gråsonen mellom oppdragstakere og faste ansatte. Når man ser på utviklingen av relevante internasjonale regler, ser man at de i større grad enn før åpner for og taler for en adgang til å forhandle tariffavtaler for visse oppdragstakere.

I gruppediskusjonen kom vi frem til at vi tror mange unge ønsker fast ansettelse pga ting som usikkerhet, familiesituasjon og ikke minst lånemuligheter. Vi diskuterte reklamasjoner etter kontraktør versus faste ansatte som har sluttet. Vi mente at siden lovmessig ansvar hviler på tannlegen, er det naturlig at bedriften er tannlegestyrte. Vi syntes det var viktig at Tannlegeforeningen fortsetter arbeidet med å tilrettelegge for tannlegestyrt klinikker, slik at det blir mulig og ikke minst gøy å kunne drive en tannlegepraksis.

Etter en siste paneldebatt var første dag over.

Neste morgen startet med et foredrag av Guro Øiestad, psykolog ved UiO. Temaet var «Den viktige kritikken». Forelesningen var gnistrende god og interessant. Det var lett å relatere til problemene rundt det å gi kritikk på en okei måte, og det å få kritikk. Her er mine notater fra forelesningen.

Kritikk er viktig.

Ikke kvantitativt naturligvis. Ingen har glede/nytte av å få mye kritikk hele tiden. Men den kvalitative kritikken, den som er slik at man har nytte av den.

Tilstrekkelig feedback er et premiss for at kritikk skal bli konstruktiv.

Medarbeidersamtaler i et miljø som er preget av lite daglig feedback, vil kunne ha negativ effekt.

Feedback kan også være en aktiv handling.

Måter å gi feedback:

- Spesifisert (Det var bra, fordi..)
- Lytte ordentlig
- Be om råd / hjelp
- Kroppsspråk, spesielt blikket

Kritikk er vanskelig, fordi hjernen reagerer raskere og kraftigere på negativt stimuli enn på positive. Dette har med overlevelse å gjøre.

Det er likevel viktig med kritikk for å:

- Hindre feil og følgefeil
- Få jobben gjort
- Redusere gruppetenking (når en gruppe veldig raskt blir enig om noe), bedre beslutningsgrunnlaget.
- Åpne blinde flekker (avdekke et problem noen ikke ser selv) – varsomhet.
- Åpne mulighets- og utviklingsrommet. Stor konfliktskyhet i arbeidslivet innskrenker utviklingsmulighetene.
- Passe på trivsel og arbeidsmiljø.

Hverdagskorrigerer

- En del av kulturen
- Ikke så vanskelig
- Opplevs nødvendig

«Følg med da!»

«Det var feil, prøv igjen»

«Du må prøve å være mer presis»

Men likevel..

Folk er sårbare for kritikk – vi misliker ubehag mellom oss. Krever at vi gjør en jobb med ytringskulturen.

Kritikk – hvordan gjøre det konstruktivt?

- Først etablere et «vi»
- Velge sine kamper, ikke si fra om alt hele tiden
- Bevissthet omkring både form og innhold. Det holder ikke å *si* at det er ok å si fra. Det må *vises i praksis gjennom måten* innspill blir tatt imot på.

Hjelpe fremfor å dømme – hjelpe deg selv / den andre / samarbeidet / produksjonen.

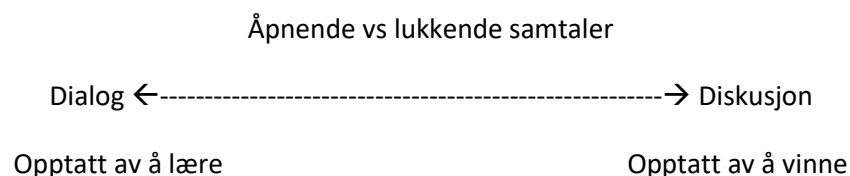
Kritiske innspill har dobbelt motivasjon.

- 1) Noe må endres
- 2) .. For at vi skal få det slik vi vil ha det. Vær eksplisitt på hva du vil oppnå.

Hovedutfordring: Få til en dialog

Både fremme egne synspunkter OG utforske andres.

Det første som gjerne ryker når vi gir eller mottar kritikk er evnen til dialog..

Dialogprinsipper

- Læreholdning (De andre vet kanskje noe jeg ikke vet)
- Fremme sin egen mening uten å devaluere andres
- Utforske hverandres synspunkter. Perspektivbevegelse.

- Bygge på hverandre. La seg bevege av det som allerede er sagt.
- SNAKKE tydelig, på måter som er mulig for den andre å ta imot, men like viktig:
- LYTTE, ikke bare litt og overfladisk, men ordentlig og helt til den andre opplever seg hørt.

For flertallet er det å lytte mer krevende enn å snakke. Speiling er derfor et nyttig verktøy for å lære seg å lytte.

Når du lytter, tjener du opp rettigheter til selv å bli hørt.

Gode grep for vanskelige samtaler:

- Hva ønsker jeg å oppnå med å ta praten?
- Hva er det du prøver å få til, men som jeg reagerer på?
- Vær innstilt på flere runder i samtalen.
- Inviter til dialog ved å gjøre dialog.

Øiestad ble takket for sitt gode foredrag.

Næringspolitisk Forum 2021 ble som vanlig avsluttet med valg av representanter for SNU, samt valgkomite. Forslaget til SNU fra valgkomiteen v/ Berit Øra var som følger:

Leder NY	Terje Fredriksen	Telemark
Nestleder	Bård Anders Hagen	Finnmark
Medlem	Tine Solheim	Sør-Trøndelag
Medlem	Jon Arne Østgård	Østfold
Medlem NY	Gunvor Forberg	Vestfold

Ingen innsigelser. Forslaget ble godkjent ved aklamasjon.

Ny valgkomité ble Berit Øra, Cecilie Heistein og Tor Arild Tobiassen.

I fjor ble forumet holdt digitalt, hvilket var en grei måte å få arrangert på. Det tiden med nedstenginger har vist oss, er at mange typer møter med fordel kan holdes digitalt. Dette gjelder ikke for møter som Næringspolitisk Forum. Å være fysisk til stede, diskutere i grupper, møte blikkene, se

kroppsspråket til andre kolleger, må sies å gå den digitale versjonen en høy gang. Jeg ønsker å si takk til de andre møtedeltakerne, såvel som arrangøren Tannlegeforeningen for nok et godt gjennomført Næringspolitisk Forum. Og takk til lokalforeningen, som igjen ga meg muligheten til å delta.

Vennlig hilsen,

Kyrre Aas Hustad

Rolle	Navn	Status	
Leder	Niklas Angelus	OK	
Styremedlem	Kyrre Aas Hustad	OK	
Styremedlem regnskap	Ragnhild Tanberg Hansen	OK	
Sekretær	Hanna Summerfield Myhre	OK	
UTV-medlem	Stein Tessem	OK	
UTV-medlem	Cecilie B. Vist	OK	
Valgnemd velges 2021	Vahid Shokohina	OK	Nyvalg 2022
Valgnemd velges 2022	Sandra Pedanou	OK	Nyvalg 2022
Valgnemd velges 2021	Reidun Laugen	OK	Nyvalg 2022
Revisor	Joakim Breistrand	OK	
Revisor	Bjørn Kvaran	OK	
Kollegahjelp	Utpekes av styret		
Kollegahjelp	Utpekes av styret		
Klagenemd	Stein Tessem	OK	
Klagenemd	Anette Opland Hals	OK	
Klagenemd	Marit Nielsen Jessen	OK	
Vara klagenemd	Tor Eriksen	OK	
Vara klagenemd	Elisabeth Sæther	OK	
Kursnemd	Greger Fostad	OK	
Kursnemd	Ida Brenne Lundh	OK	
Kursnemd	Kyrre Aas Hustad	OK	
Nettredaktør	Niklas har tatt seg av speilet. Kyrre styrer facebook-gruppa.		

Styrets ÅRSBERETNING for 2021

Det siste året har også for Nord-Trøndelag Tannlegeforening bydd på flere digitale, men dog færre fysiske møter. Muligheten for å møtes digitalt har sine fordeler; det kan være en lettere logistikk når medlemmer som befinner seg i ulike steder i Nord-Trøndelag skal møtes. Av de største digitale møtene NTTF har hatt kan nevnes forrige årsmøte, og digitalt ettermiddagskurs i regi av kurskomitten. Det var lite deltakelse på årsmøtet, men bra deltakelse på kurset.

Grunnet mindre aktivitet har foreningen hatt mindre utgifter, men også litt færre inntekter. Mot forrige årsmøte hadde foreningen et stort arbeid med å revidere vedtektene. Enkelte medlemmer la inn mye innsats, noe NTTF satt stor pris på. Vi setter også pris på innspill fra øvrige medlemmer, men her er engasjementet dessverre lite. NTTF støtter sine medlemmer og samarbeider med blant annet Trøndelag Fylkeskommune, NTF sentralt og Sør-Trøndelag Tannlegeforening. Siden forrige årsmøte har tidligere fylkestannlege Kari Strand, gått av med pensjon og Bjørnar Hafell tatt over stillingen. NTTF håper å fortsette det gode samarbeidet med fylkestannlegen, og det tror vi skal gå greit. Det er flere viktig samarbeidsområder, og vaktavtalen kan nevnes særskilt. NTTF er ellers i diskusjoner med STTF om hvordan TOO-tilbudet kan forbedres, og her er ting på gang. DiabetesForum er i kontakt med foreningen. Det knyttes også en del kontakt opp mot NTF sentralt. NTF har utarbeidet to forslag til policydokumenter «Fremtidens tannhelsetjeneste» og «Kosmetisk tannbehandling», som skal debatteres på Representantskapsmøtet i november. Resultatet av årets stortingsvalg *kan* komme til å påvirke finansieringen av tannhelsetjenesten i fremtiden, og vi ser derfor at NTTFs arbeid opp mot NTF kan bli viktig. NTF har igjen såvidt begynt å avholde «Forum for Tillitsvalgte» og «Næringspolitisk Forum» fysisk; NTTF sendte en representant på begge disse møtene.

I november i år vil, som nevnt, NTF avholde Representantskapsmøte. NTTF planlegger å holde et digitalt medlemsmøte der vi forhåpentlig får presentert representantskapsakene fra et medlem i hovedstyret. Etter omgjøringen av måten en beregner representanter på, kan det se ut som NTTF kan stille med to representanter på årets Representantskap. Før den tid vil det avholdes både kurs og årsmøte i foreningen – foreningens store årlige høydepunkt!

For styret i NTTF

Referat fra NTTFs generalforsamling 2021

Avholdt på Scandic Stiklestad 01.10.2021 kl.08.30

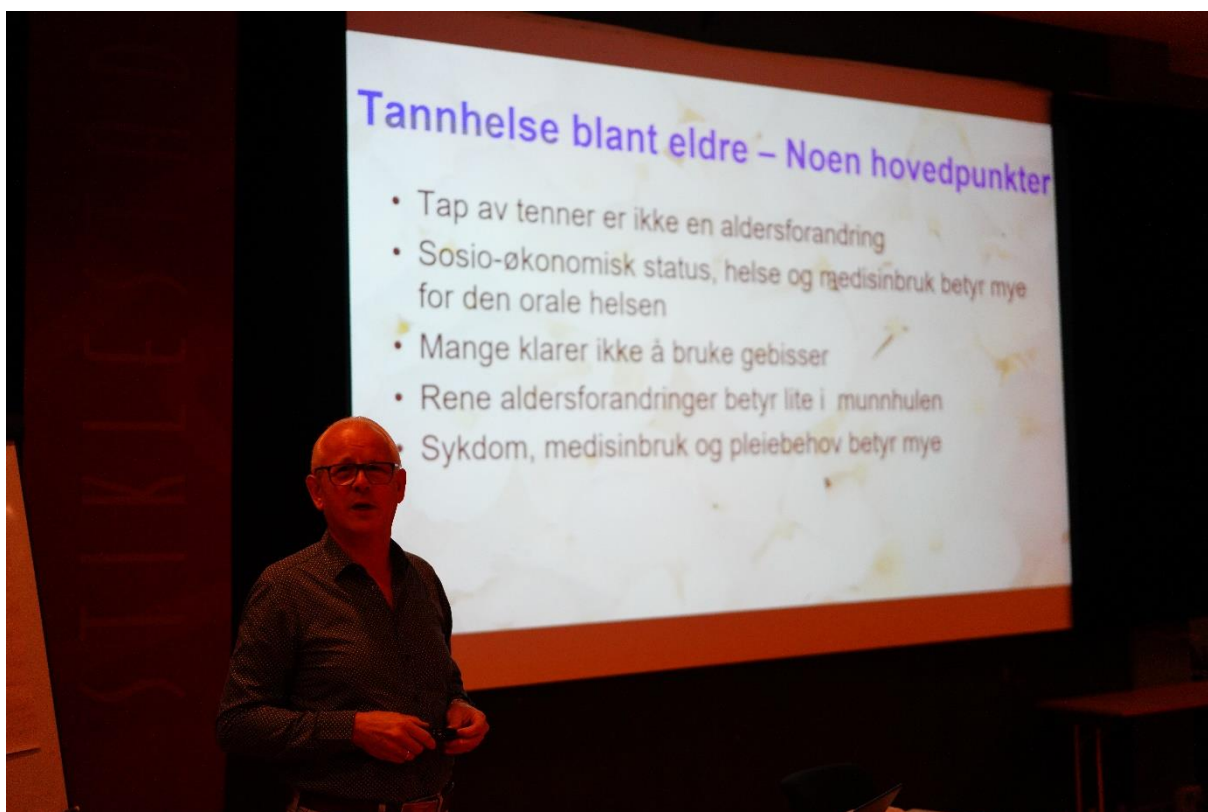
- 1) Dagsorden. Godkjent uten anmerkninger
- 2) Innkalling. Godkjent uten anmerkninger
- 3) Valg av møteleder og referent. Niklas Angelus ble foreslått og valgt som møteleder og Hanna Summerfield Myhre til referent.
- 4) Godkjenning av regnskap. Regnskapet ble presentert (30.06.2021) med et driftsresultat på 88 965 kr. Grunnet mindre aktivitet i 2021 hadde foreningen mindre inntekter, men også mindre utgifter.
- 5) Budsjett 2022: Her er det budsjettet med et driftsresultat på 46 215kr.
- 6) Årsberetninger fra styret, kursnemden og klagenemden ble presentert.
- 7) Valg: se egent ark.
- 8) Valg av representanter til Representantskapsmøte: Stein Tessem og Niklas Angelus.
- 9) Presentasjon av Representantskapsaker: da disse ikke er klare i forkant av generalforsamlingen vil det avholdes et eget medlemsmøte hvor representantskapsakene blir gjennomgått med et medlem av hovedstyret.
- 10) Fastsettelse til medlemskontingent ble vedtatt til å være uendret.
- 11) Eventuelt: To forlag til policydokumenter for NTF ble diskutert: «Fremtidens tannhelsetjeneste» og «Nødvendig helsehjelp og kosmetisk behandling for pasienter innen odontologi». Begge tema skapte mye engasjement og gode diskusjoner.

Referent

Hanna Summerfield Myhre

Martin Janda på NTTFs årsmøtekurs

Kjell Størksen på NTTFs årsmøtekurs

Referat fra medlemsmøte om Representantskapssakene

Avholdt 27.10.21 kl. 17.00 over Teams. Antall deltakere: 7 medlemmer.

Hovedstyremedlem Terje Fredriksen presenterer Representantskapssakene

NTTFs generalforsamling ble avholdt for tidlig til at representantskapssakene var klare. Juridiske forhold gjør at vi må avholde et medlemsmøte der disse sakene blir presentert.

Representantskapsmøte avholdes 26.nov – 29.nov.

Av etiske regler vil Representantskapet foreslå en paragraf som går på utnytting av pasient og en om sosiale medier.

Arbeidsprogrammet som vedtas vil være et styringsverktøy for de neste to årene.

Arbeidsprogrammet er lagt til grunn for hovedstyrets budsjett.

Policydokumenter som blir lagt fram er følgende:

- «Fremtidens tannhelsetjeneste». Her ble tre forhold diskutert
 - 1) Medlemmene:
 - a) Kompetanse. Her ønsker en å jobbe for kompetanse blant annet ved å arbeide for høy kvalitet i grunnutdanningen. Arbeide for at odontologisk grunn- og spesialistutdanning dimensjoneres slik at behov for tannleger i størst mulig grad kan oppfylles av studiestedene i Norge. Språkferdigheter.
 - b) Nærings- og tariffpolitikk. Arbeidslivspolitikkk gjennom Akademikerne. Tannleger bør være leder i tannhelseteam.
 - c) Støtteordninger og fordelsavtaler.
 - 2) Samfunnet: Premissleverandør i tannhelsepolitikk. En ønsker mer penger til tannhelse samt å utjevne sosial ulikhet innen tannhelse.
 - 3) Organisasjonen: en ønsker en høy oppslutning blant tannlegene.
- «Nødvendig helsehjelp og kosmetisk behandling for pasienter innen odontologi»

Regler for obligatorisk etterutdanning vil gjennomgås

Regnskap: Budsjettet bygger på arbeidsprogrammet. 2019; Driftsoverskudd 399 656kr, 2020: - 394 553kr.

Innstilling til valg. Her forteller Terje at valgkomiteen kun mottok ett skriftlig innspill innen den annonserte fristen mai 2021. Om vi har forslag til verv blir valgkomiteen som regel glad for dette.

NTTFs valgte representanter ti Representantskapsmøte: Stein Tessem og Niklas Angelus.

På møtet ble som avtalt NAV- samarbeidet med utdannelsen av tannhelsesekretærer diskutert.

Her ble det informert om at det var lettere å skaffe praksisplasser når medlemmer ble ringt opp. Hvor er behovet for tannhelsesekretærer størst framover? Fra Nav har vi fått tilbakemelding om at det i starten var stor interesse i Trondheim. De som startet på første kull er snart ferdig (mot sommeren), vil det bli et nytt kull til høsten igjen? Vi har behov for rekruttering av tannhelsesekretærer. Sannsynligvis større behov i distriktene. Medlemmer ga innspill om at det kunne være behov for flere sekretærer i nordre del av fylket, samtidig som en har opplevd mindre interessen for tilbudet i nordre del av fylket. Noen gav innspill om konkurranse fra helsesekretærutdannelsen i Namsos og Ytre Namdal kunne være en av årsakene til dette.

Referent

Hanna Summerfield Myhre

Regnskap NTF	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Regnskap 2020	Regnskap 30.06.21	Budsjett 2022
Inntekter					
Medlemskontigent	94 500	100 000	98 900	100 500	103 515
Viderefakturering overnatting hotell					
Kurs- og konferanse inntekter	107 350	50 000		10 800	50 000
Fremleie inntekter utstillere	12 000	15 000			
Bidrag					
Sum salgsinntekter	213 850	165 000	98 900	111 300	153 515
Godtgjørelser tillitsvalgt					
Godtgjørelse tillitsvalgte inkl. avgift	21 979				
Godtgjørelser tillitsvalgte inkl. ver avgift arb. gi	21 979	0	0	0	0
Driftskostnader					
Økonomisk regnskapbistand NTF	11 813	5 500	4 122	15 759	24 000
Honorarer foredragsholdere	50 926	10 000		5 175	25 000
Lisenser regnskapsprogramtttttttt	2 677	2 690	4 758	1 401	5 000
Kontorrekvisita					
Kurs og møter	53 220	35 000			25 000
Elektronisk kommunikasjon og porto					
Reiser	10 766	5 500			5 000
Opphold					
Sosiale arrangementer	19 085	9 000			20 000
Kontingenter	250	250	300		300
Bidrag og gaver					
Diverse kostnader inkl. gebyrer til Deltager.no	5 623	25 000	626		3 000
Tap på fordringer					
Andre driftskostnader	154 360	92 940	9 806	22 335	107 300
Totale driftskostnader	176 339	92 940	9 806	22 335	107 300
Driftsresultat	37 511	72 060	89 094	88 965	46 215
Finans					
Finansinntekter	153		67		
Finanskostnader	218		0	1 110	
Finansresultat	-65	0	67	-1 110	0
Ekstraordinære poster	11 878	72 060	4 055	16 869	24 000
Ekstraordinære poster					
Ekstraordinær inntekt			104 817		
Finansresultat	0	0	104 817	0	0
Ordinært resultat	37 446	72 060	193 978	87 855	46 215

Årsberetning Kursnemda NTTF 2021

Medlemmer i kursnemda:

Kyrre Aas Hustad Greger Fostad Ida Brenne Lundh

Styrets arbeid

Styremøter

Det er avholdt ett styremøte i år hvor to saker er behandlet.

To kurs ble planlagt og startet arbeidet med:

- 1) digitaltkurs med temaet «endodonti i distriktet»
- 2) Årsmøtekurset på Stiklestad høsten 2021

På styremøtet ble det fastsatt dato og lokale for kurs, og ønsket tema

I tiden etter møtet har vi jobbet med å finne kursholdere.

Facebookgruppen for kursnyheter i Nord-Trøndelag er oppe og går. Blir brukt til å annonsere kurs, samt legge inn påminnelser når kursene nærmer seg. Vi opplever at dette er en nyttig kanal.

I tillegg til fastsatt styremøte har vi mye kommunikasjon på felles arbeidsplass eller gjennom mailutveksling.

Aktivitet

21. april ble det avholdt digitalt kveldskurs med endospesialist Greger Fostad. I tillegg hadde ny fylkestannlege Bjørnar Hafell et innlegg hvor han presenterte seg selv.

Det var 24 deltagere. Responser i etterkant var positiv

30.sept- 1.okt avholdes årsmøtekurset på Stiklestad hotell

Kveldskurs med protetiker Martin Janda på torsdag- «tips og triks for allmenntannlegen», og helddagskurs med sykehustannlege Kjell Størksen på fredag –«skal gamlingene få bite i fra seg».

I tillegg vil det bli holdt årsmøte på fredag Pr.dd er det 33 på påmeldte deltagere.

For kursnemda

v/ Ida Brenne Lundh 28.09.2021

Mer er ikke alltid bedre

Hvor ofte ber du om en ekstra test, undersøkelse eller resept på medisiner «for sikkerhets skyld», selv om du eller behandleren din mistenker at det er unødvendig? Neste gang du står i en slik situasjon, kan det være lurt å minne deg selv på at *mer er ikke alltid bedre*. For hvis du skal vanne plantene, salte maten eller hvis du er hos legen er det ikke sikkert at mer vann, mer salt eller mer medisin vil føre til det beste resultatet.

Tannlegeforeningen er en av mange profesjonsforeninger innen helse som bidrar inn i *Gjør kloke valg*-kampanjen. Helsearbeidere har dannet felles front for å redusere overforbruk av helsetjenester og for å unngå overdiagnostikk og overbehandling. For noen tester, prosedyrer og behandlinger er ikke bare unødvendige - de kan i verste fall være skadelige.

Vi som jobber i tannhelsetjenesten, har utviklet råd for å minne oss selv på en del prosedyrer som bør unngås. Vi skal for eksempel ikke skifte fyllinger bare fordi de er gamle. Vi skal ikke fjerne visdomstenner eller lage krone hvis det ikke er nødvendig. Vi skal heller ikke rutinemessig ta panoramarøntgen eller forskrive antibiotika for tannsmertor. De andre helseprofesjonene har utviklet andre råd rettet mot sin tjeneste.

Vi vet at få medisinske prosedyrer er helt uten risiko. Overdreven testing og behandling kan føre til bivirkninger og unødvendig bekymringer. Ingen pasienter har godt av behandling de ikke trenger.

Nå inviterer vi til dialog om dette med befolkningskampanjen *Mer er ikke alltid bedre*. Mange pasienter ber om tester og medisiner for å være på «den sikre siden», uten å være klar over eventuelle konsekvenser. Neste gang du er hos tannlegen eller en annen behandler – still spørsmål om nødvendighet, risiko og alternativer til undersøkelser og behandling.

Ikke fordi du ikke kan stole på behandleren din, eller fordi vi ønsker å skyve ansvaret for riktig behandling over på deg som pasient. Men fordi vi tror at den gode dialogen vil styrke tillitsforholdet mellom pasient og behandler og dermed gjøre det lettere for deg å ta opp medisinsk usikkerhet. Dermed blir det enklere for deg og din behandler å ta de beste valgene akkurat for deg, i din situasjon.

Det kan være lurt å snakke om ulempene ved undersøkelser og behandlinger – så vel som fordelene. Vi helsearbeidere ønsker nemlig å gjøre kloke valg for din helse - sammen med deg!

Hei,

Vi har blant annet hatt en dialog med Statsforvalteren, og er oppfordret til å ha en dialog med tannlegene om problemstillingen (se under:)

«Vi har ved flere anledninger opplevd at klienter er nektet behandling (planlagt eller akutt) hvis de ikke har hatt anledning til å betale for seg «her og nå». Sist tilfelle gjaldt en pasient med store smerter grunnet betennelse som ble nektet behandling fordi hun ikke hadde penger på konto og ønsket faktura på behandlingen. Tannlege kunne heller ikke si noe om beløpet på behandlingen hun hadde behov for. Da veileder i NAV tar kontakt med tannlegen med spørsmål om de har anledning til å nekte pasienter akutt behandling blir det uttalt at «nå er det nok» og at de er «så lei av «såanne» som ikke betaler for seg» og at de er «lei av å krangle med NAV»»

- NAV Namsos ønsker en avklaring på pasienters rett til behandling.
- Sosialtjenesten; Er tannlegene kjent med hva som er formålet og hva man kan få dekket?
- Hva tenker dere, og hvilke løsninger tilbyr dere om pasient opplyser at de har dårlig økonomi? Og hvilke forventninger har dere av NAV i den forbindelse?

Med vennlig hilsen

Oppsummering av NAVs presentasjon av praksis i forbindelse med tannbehandlingssaker ved NAV Midtre Namdal.

NAV Midtre Namdal som leverer tjenester etter sosialtjenesteloven i kommunene Namsos, Overhalla, Flatanger og Høylandet har i møte med tannlegeforeningen 09.11.21 presentert praksis i forbindelse med tannbehandlingssaker.

Arbeids- og velferdsdirektoratet gjorde i februar 2021 en presisering av sosialtjenesteloven som sier at NAV må innvilge et konkret beløp ved innvilgelse av sosialhjelp og at NAV må utbetale dette beløpet. Dette gjør at vi har sett oss nødt til å endre praksis blant annet i forbindelse med behandling av søknader om å få dekket tannbehandling.

Tidligere praksis

Ved søknader om stønad til dekning av tannbehandling har NAV Midtre Namdal i henhold til tidligere praksis først vurdert nødvendigheten av tannbehandlingen det søkes om og deretter søkers muligheter til å betale behandlingen selv. Om NAV vurderte at behandling er nødvendig og søker ikke hadde midler til å dekke utgiften selv innvilget NAV et beløp tilsvarende kostnadsoverslaget fra tannlegen. Det ble satt som vilkår for utbetaling at søker skulle levere fakturaer etter endt behandling. Når søker leverte faktura til NAV betalte NAV ut tilsvarende beløp direkte til tannlege/behandler.

Denne ordningen førte ofte til rot og misforståelser mellom NAV, søker/pasient og tannleger. Det hendte ofte at søker leverte faktura for sent (etter at den var gått til inkasso) og vedtaket forpliktet NAV til å betale tannbehandlingen også etter at søker hadde fått inntekt og mulighet til å betale selv. Det ble også vanskelig for søker å vite hva som var betalt og hvis beløpet på kostnadsoverslaget var lavere enn faktisk kostnad medførte dette usikkerhet og merarbeid både for saksbehandler på NAV og for søker.

Dagens praksis

Etter presiseringen fra Arbeids- og velferdsdirektoratet har NAV endret sin praksis. Ved søknader om stønad til dekning av tannbehandling vurderer NAV Midtre Namdal nå først nødvendigheten av tannbehandlingen. Om behandlingen anses som nødvendig sender NAV ut et brev til søker som forklarer at tannbehandlingen anses som nødvendig og at han kan søke om å få dekket hver enkelt faktura etter gjennomført behandling. Når NAV mottar en slik søknad vurderes søkers økonomi i måneden behandlingen ble utført og om han har rett til å få dekket hele eller deler av faktura. Denne praksisen fører til at NAV kan gjøre en konkret vurdering av søkers rett på stønad i hver enkelt måned. I måneder med lav inntekt har søker kanskje rett på å få dekket behandlingen, mens i måneder med høyere inntekt vil han være ansvarlig for å dekke utgiften selv.

Praksisen gjør også at søker selv må ta et større ansvar i prosessen og at han også selv må være villig til å prioritere behandlingen.

Det er viktig å presisere at et vedtak fra NAV kun er en avtale mellom søker og NAV. Et vedtak er aldri en avtale mellom kreditor (tannlege) og NAV. Tannlege kan derfor ikke søke om stønad på vegne av en pasient og NAV står ikke ansvarlig overfor tannlegen for avtaler som er inngått mellom pasienten og NAV. Det er pasienten som i utgangspunktet er ansvarlig for alle kostnader knyttet til tannbehandlingen. Om han ikke har økonomi til å dekke den selv kan han imidlertid henvende seg til NAV med en søknad. Om en pasient ikke betaler skal faktura kreves inn på vanlig måte selv om pasienten mottar stønad fra NAV. Alle kostnadsoverslag, behandlingsplaner eller fakturaer skal sendes til pasientens adresse og ikke til NAV med mindre annet er spesifikt avtalt mellom NAV og tannlege.

NTFs Representantskap 26.-28.11.2021

Aktuelt

Per idag er det ca 25% av alle tannleger i Norge som ikke er utdannet i Norge. Dette er et problem i forhold til språk og helsepersonell-loven som pålegger at journal må føres på skandinavisk språk. Et annet problem er etterlevelse av Helfo-regelverk. NTF er bekymret for underforbruk av Helfo-ordningen hos disse tannlegene.

Samfunnsodontolog Jostein Grytten orienterte om at tannhelse er blitt stadig bedre, betalingsevne av pasientene er også blitt bedre og bedre de siste 20 årene. Pasienter som ikke mottar tannbehandling av økonomiske årsaker er også blitt mindre og mindre de siste 20 årene.

NTF informerer om at det sannsynligvis kommer en stor journalleverandør i 2022. E-resept og elektronisk samhandling skal komme i 2022.

NTTF sendte oversendelsesforslag om at NTF og lokalforeningen som stiller med observatør, deler på kostnadene en observatør utløser. Det er ikke alle lokalforeninger som har stort økonomisk overskudd slik at de kan sende observatør.

Et annet oversendelsesforslag går på at ulovlig og uetisk annonsering av tannhelsetjenester får konsekvenser. Vi er bekymret over den økte kjededannelsen, den største kjeden har utenlandske eiere, og utenlandske eiere betaler ikke formueskatt. NTF bør arbeide for at utenlandske og norskregistrerte selskap har samme vilkår.

Undertegnede ble gjenvalgt som medlem i NTFs Kontrollkomitee.

Fremtidens tannhelsetjeneste: NTF ønsker økt offentlig finansiering. NTF har mange ganger etterspurt en helhetlig gjennomgang. Undertegnede stilte spørsmål hvem som skal gjøre den helhetlige gjennomgangen? Hvem gjør hva? Hadde det vært en tanke at NTF gjør en helhetlig gjennomgang så godt det er mulig og ber om assistanse fra myndighetene og/ eller politikerne?

Flere delegater ga uttrykk for bekymring om privat tannhelsetjeneste i fremtiden; politiske vedtak som har medført store økte kostnader og økt kjededannelse med kjeder som eies av investorer blir sett på som problematiske.

På middagen på lørdags kvelden ble Camilla Hansen Steinum takket for sin fantastiske innsats som NTFs president i 10 år. Etterfølger som NTFs president blir Heming Olsen Bergem, ny visepresident blir Ralf Husebø.

En ting til: møtet ble som mange ganger før avholdt på Scandic Airport Hotel Gardermoen. Det viser seg at det er interessante ting å oppdage i nærområdet av hotellet, Romerike naturvernområde og Ullensaker museum ligger rett rundt hjørnet- et lite tips til fremtidige delegater fra NTTF 😊

Fra NTTF deltok Stein Tessem og Niklas Angelus.

Referent Niklas Angelus

Heming Olsen Bergem er valgt til NTFs nye president.

